Lietas Nr. C36054516
Lietas arhīva Nr. C-0545-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2016.gada 27.jūlijā

Talsu rajona tiesa
tiesnese Ilze Valbaka,
izskatot rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu,

konstatēja:

/pers. A/ (turpmāk – prasītāja) 2016.gada 28.aprīlī cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāju) par MK noteikumos noteiktās minimālās uzturlīdzekļu summas piedziņu bērna /pers. C/ uzturēšanai, norādot, ka 2015.gada 10.decembrī ar Saldus novada bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/138 pārtrauktas /pers. C/ aizgādības tiesības /pers. B/ un /pers. D/. Ar lēmumu Nr.1-6/139 par /pers. C/ aizbildni iecelta prasītāja. Vecāki pers.C materiāli nenodrošina. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, Civilprocesa likuma 1., 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, MK 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" un 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi". Prasītāja lūdz uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējoties no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, kā arī, ka uzturlīdzekļi maksājami līdz katra tekošā mēneša 15.datumam, ieskaitot tos prasītājas norēķinu kontā Nr./konta nr./. Prasītāja norādījusi arī, ka pirmstiesas procesā mediācija nav veikta un to nevēlas. (skatīt lietas 4.lapā)

2016.gada 29.aprīlī atbildētājai uz viņas deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu 15 dienas no nosūtīšanas rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai. (skatīt lietas 9., 11.lapu).

Atbildētāja līdz sprieduma taisīšanai lietā paskaidrojumus par prasību nav iesniegusi, nav pieteikusi lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{26}pants nosaka, ka tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā, ievērojot, ka puses nav lūgušas lietu izskatīt tiesas sēdē, lieta skatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka, ka ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26}pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Paziņojums pusēm nosūtīts 2016.gada 19.maijā, norādot, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2016.gada 27.jūlijā un spriedums būs pieejams tiesas kancelejā no 2016.gada 27.jūlija plkst.15.00. (skatīt lietas 12., 13.lapu)

Līdz lietas izskatīšanai tiesā nav saņemti pušu iesniegumi, pieteikumi, lūgumi.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi šādu apsvērumu dēļ:

/datums/dzimusi /pers. C/, kuras māte ir atbildētāja. Šie fakti pierādīti ar lietai pievienoto bērna dzimšanas apliecību. (skatīt lietas 6.lapā)

Ar Saldus novada bāriņtiesas 2015.gada 10.decembra lēmumu Nr.1-6/139 prasītāja iecelta par /pers. C/ aizbildni. (skatīt lietas 7.- 8.lapā)

Ar Talsu novada pašvaldības 2016.gada 18.janvāra izziņu pierādīts, ka /pers. C/ 2016.gada 18.janvārī deklarējusi dzīves vietu /adrese/, kas ir arī prasītājas deklarētā dzīves vieta. (skatīt lietas 5., 7.lapā)

Lietā nav pierādījumu par atbildētājas mantisko stāvokli.

Prasītāja nav paziņojusi tiesai, ka prasību neuztur, ka pēc prasības iesniegšanas tiesā būtu mainījušies prasības pieteikumā norādītie apstākļi.

Latvijas CL 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa (panta pirmā daļa).

Latvijas CL 179.panta piektā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) Noteikumiem Nr.37 no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai bērna uzturam noteikta minimālā uzturlīdzekļu summa 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas, kas pašreiz ir 111 *euro*, jo saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta Noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru un normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu no 2016.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro,* bet 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumi Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" zaudējuši spēku ar 2016.gada 1.janvāri.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas kā bērna mātes uzturlīdzekļus valdības noteiktajā minimālajā apmērā, tad saskaņā ar Latvijas CL 179.panta piektās daļas un MK noteikumiem Nr.37 nav nepieciešams izvērtēt atbildētājas mantisko stāvokli.

Latvijas CL 252.pantā noteikts, ka aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus.

Latvijas CL 264.pantā noteikts, ka prāvās aizbildnim jāpārstāv savs aizbilstamais. Bez viņa tas nevar tiesā ne celt prasību, ne atbildēt, izņemot likumā norādītos gadījumus.

Saskaņā ar Latvijas CL 177.panta pirmo un ceturto daļu, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Tiesa uzskata, ka tas apstāklis, ka atbildētājas meitai /pers. C/ ir iecelta aizbildne, neatbrīvo atbildētāju no pienākuma gādāt par bērna uzturēšanu, jo saskaņā ar Latvijas CL 179.panta otro daļu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā piemērojamas minētās likumu un noteikumu normas, ka prasītājai kā aizbildnei ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam, līdz prasītājai izbeidzas aizbildņa tiesības pār nepilngadīgo bērnu /pers. C/ vai līdz /pers. C/ pilngadībai, jo atbildētājas nepilngadīgā – pašlaik 16 gadus vecā meita /pers.C/– dzīvo kopā ar prasītāju, atrodas viņas ikdienas apgādībā un ar aizbildnības nodibināšanu neizbeidzas /pers. C/ radniecības attiecības ar vecākiem to civiltiesiskā nozīmē un bērns, mainoties apstākļiem, jebkurā brīdī var tikt nodots vecāku aizgādībā. Tādēļ atbildētājas pienākums ir dot uzturlīdzekļus savas nepilngadīgās meitas uzturam mēnesī 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas, kas šobrīd arī atbilst prasītājas pieprasītajam uzturlīdzekļu apmēram – 111 EUR mēnesī.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā visus norādītos rakstveida pierādījumus un ievērojot nosauktās likuma un noteikumu normas, ir pamats apmierināt prasību pilnīgi un atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājai /pers. C/ uzturam mēnesī piedzenami uzturlīdzekļi 111 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai aizbildnības atcelšanai.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556), ievērojot prasītājas lūgumu, piedzenami no 2016.gada 28.aprīļa, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā

ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju. (skatīt prasības pieteikuma reģistrācijas atzīmi lietas 4.lapā)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot minētās likuma normas, no atbildētājas valsts ienākumos piedzenamai tiesas izdevumi: valsts nodeva 199,80 EUR [aprēķins saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) un 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem: {[mēnesī piedzenamā uzturlīdzekļu summa 111 EUR x 12 kalendārie mēneši x 15%] un ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 5,82 EUR par ierakstītu tiesas dokumentu nosūtīšanu saskaņā ar CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktu. (skatīt lietas 2.lapu) Maksājumu dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu valsts ienākumos, atbildētājai nekavējoties jāiesniedz Talsu rajona tiesā.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

Šajā gadījumā prasības pieteikumā prasītāja lūgusi sprieduma nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu. Tādēļ, ievērojot prasītājas lūgumu un norādīto likuma normu, nosakāma sprieduma nekavējoša izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa norāda, ka spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42., 97., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}panta un 205.panta pirmās daļas 1.punkta noteikumiem
tiesa

nosprieda :

Apmierināt maza apmēra prasību pilnīgi.

Piedzīt, sākot ar 2016.gada 28.aprīli, no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /datums/dzimušās meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 30% apmērā no minimālās ikmēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai vai līdz laikam, kad /pers. A/ izbeidzas aizbildņa tiesības pār nepilngadīgo bērnu /pers. C/, kas iemaksājami prasītājas kontā Nr./konta nr./.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 199,80 EUR (vienu simtu deviņdesmit deviņus *euro* un 80 centus), kas iemaksājama valsts kasē, reģistrācijas Nr. 90000050138, kontā Nr. LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus 5,82 EUR (piecus *euro* un 82 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, kontā Nr. LV51TREL2190458019000.

Maksājumu dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu valsts ienākumos, atbildētājai nekavējoties iesniegt Talsu rajona tiesā.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 27.jūlija, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese Ilze Valbaka